

Riksrevisionens rapport om att hantera ett komplicerat skattesystem

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna och tillstyrker motionsförslaget (C, M, L, KD) om ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen bör vidta ytterligare åtgärder för att öka takten i regelförenklingsarbetet för företagen samt återkomma till riksdagen med en utförlig redogörelse för dessa.

Till betänkandet har lämnats en reservation (S, MP, V).

Behandlade förslag

Skrivelse 2016/17:81 Riksrevisionens rapport om att hantera ett komplicerat skattesystem.

Ett yrkande i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund	4
Skrivelsens huvudsakliga innehåll.....	4
Utskottets överväganden.....	5
Riksrevisionens rapport om att hantera ett komplicerat skattesystem	5
Reservation	9
Riksrevisionens rapport om att hantera ett komplicerat skattesystem (S, MP, V).....	9
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	10
Skrivelsen	10
Följdmotionen	10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Riksrevisionens rapport om att hantera ett komplicerat skattesystem

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen bör vidta ytterligare åtgärder för att öka takten i regelförenklingsarbetet för företagen i enlighet med Riksrevisionens slutsatser och återkomma till riksdagen med en utförlig redogörelse för dessa och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3604 av Per Åsling m.fl. (C, M, L, KD) och
lägger skrivelse 2016/17:81 till handlingarna.

Reservation (S, MP, V)

Stockholm den 4 maj 2017

På skatteutskottets vägnar

Per Åsling

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Per Åsling (C), Jörgen Hellman (S), Maria Malmer Stenergard (M), Maria Strömkvist (S), Helena Bouveng (M), Peter Persson (S), Olle Felten (SD), Rasmus Ling (MP), Lotta Finstorp (M), Adnan Dibrani (S), David Lång (SD), Daniel Sestrajic (V), Larry Söder (KD), Patrik Lundqvist (S), Jörgen Warborn (M), Linus Sköld (S) och Camilla Mårtensen (L).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I ärendet behandlar utskottet regeringens skrivelse 2016/17:81 Riksrevisionens rapport om att hantera ett komplicerat skattesystem och en följdmotion (C, M, L, KD) som har väckts med anledning av skrivelsen. Motionärernas förslag till riksdagsbeslut framgår av bilagan.

Under beredningen av ärendet har utskottet informerats av bl.a. Riksrevisionens chefsekonom Robert Boije och Skatteverkets generaldirektör Ingemar Hansson.

Bakgrund

Riksdagens kammarkansli anmälde till utskottet i september 2016 att Riksrevisionens granskningsrapport Att hantera ett komplicerat skattesystem – Arbetet med att förenkla för företagen (RiR 2016:20), kommit in till riksdagen och att rapporten överlämnats till regeringen för yttrande.

Regeringen överlämnade skrivelse 2016/17:81 Riksrevisionens rapport om att hantera ett komplicerat skattesystem till riksdagen den 17 januari 2017.

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen redovisar regeringen sin bedömning av Riksrevisionens iakttagelser i granskningsrapporten Att hantera ett komplicerat skattesystem – Arbetet med att förenkla för företagen (RiR 2016:20).

Regeringen delar Riksrevisionens bedömning att arbetet med förenkling, genom t.ex. bättre information, smidigare sätt att lämna uppgifter och förändring av svårtolkade regler, är viktigt för att upprätthålla förtroendet för skattesystemet. Ett högt förtroende är nödvändigt för att skatterna långsiktigt ska kunna finansiera den gemensamma välfärden, olika samhällsfunktioner och andra offentliga utgifter.

Regeringen har bl.a. tillsatt en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av mervärdesskattelagen (dir. 2016:58). Målsättningen är att regelverket ska få en tydligare struktur och blir mer överskådligt.

I Regeringskansliet pågår dessutom arbete med att ändra reglerna avseende räntheavdragsbegränsningar med utgångspunkt i Företagsskattekommitténs alternativa förslag (SOU 2014:40) och med beaktande av direktivet mot skatteundandraganden.

Utskottets överväganden

Riksrevisionens rapport om att hantera ett komplicerat skattesystem

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen behöver vidta ytterligare åtgärder för att öka takten i regelförenklingsarbetet för företagen samt återkomma till riksdagen med en utförlig redogörelse för dessa, och detta tillkännager riksdagen för regeringen. Riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Jämför reservationen (S, MP, V).

Skrivelsen

Riksrevisionens iakttagelser

Riksrevisionens övergripande slutsats om Skatteverkets förebyggande arbete är att Skatteverket arbetar på ett effektivt sätt för att tillgodose företagets behov av vägledning, men att det finns utrymme för vissa förbättringar. Riksrevisionen konstaterar att det vid Skatteverket finns en levande förbättringskultur, väl utformade processer för att minimera risken för felaktiga svar på frågor från företagen och att man arbetar ändamålsenligt med utvecklingen av e-tjänster. Riksrevisionen har identifierat vissa förbättringsområden bl.a. vad gäller stödet till handläggarna vid rättsligt komplicerade frågor, men i rapporten framgår att det pågår ett arbete med att förbättra stödet.

Riksrevisionens övergripande slutsats om regeringens regelförenklingsarbete är att det sker i låg takt och att de förändringar som föreslås ofta är av begränsad omfattning. Riksrevisionen ser att orsakerna till detta bl.a. kan vara att det uppstår målkonflikter vid arbetet med förändrad skattelagstiftning. För att det ska bli större märkbara förenklingar för företagen krävs att regeringen intensifierar sitt arbete med regelförenkling på skatteområdet, för att skapa fler och mer långtgående förenklingar.

Utifrån granskningens iakttagelser och slutsatser rekommenderar Riksrevisionen regeringen att intensifiera arbetet med att förenkla skatte-reglerna för företagen.

Regeringens bedömning av Riksrevisionens iakttagelser

Regeringen delar Riksrevisionens bedömning att arbetet med förenkling, genom t.ex. bättre information, smidigare sätt att lämna uppgifter och förändring av svårtolkade regler, är viktigt för att upprätthålla förtroendet för

skattesystemet. Ett högt förtroende är nödvändigt för att skatterna långsiktigt ska kunna finansiera den gemensamma välfärden, olika samhällsfunktioner och andra offentliga utgifter. En vägledande princip för skattepolitiken är ett legitimt och rättvist skattesystem (prop. 2014/15:100 avsnitt 5.5, bet. 2014/15:FiU20, rskr. 2014/15:254).

För att stärka legitimiteten ska regelverket vara möjligt att förstå och inte leda till onödigt stora administrativa kostnader för dem som tillämpar reglerna. Detta ska särskilt beaktas vid utformningen av nya skatteregler. Nyttan av förenklingar ska dock alltid vägas mot behovet av att värna skatteintäkterna, åstadkomma rättvisa mellan skattskyldiga samt motverka skattefusk och skatteundandragande.

Riksrevisionens granskning bidrar till att belysa och beskriva komplexiteten i skattesystemet. Riksrevisionens genomgång av Skatterättsnämndens förhandsbesked bekräftar regeringens bild av på vilka områden i skattelagstiftningen företagen upplever en osäkerhet om framtida beskattningsbeslut. Den ökade internationaliseringen är en viktig aspekt. Riksrevisionen berör detta kortfattat i återgivningen av hur det allmänna ombudet vid Skatteverket och Svenskt Näringsliv beskriver komplexiteten i skattesystemet. Vi lever i en alltmer globaliserad värld där avstånden krymper och utvecklingen går snabbt. Pengar, arbete, tjänster m.m. rör sig över nationsgränser och i nya strukturer. Utvecklingen är särskilt tydlig i delningsekonomin. Om skattesystemet ska fortsätta att vara verkningsfullt kan det komma att behöva förändras för att hantera de nya företeelserna. Att skattesystemet blir mer omfattande behöver dock inte innebära att det blir mer komplicerat.

I ett komplext skattesystem är det viktigt att den enskilda företagaren får god service, stöd och information från Skatteverket. Det är positivt att Riksrevisionen konstaterar att Skatteverket arbetar på ett effektivt sätt för att tillgodose företagans behov av vägledning. Regeringen gör samma bedömning.

Regeringens åtgärder med anledning av Riksrevisionens iakttagelser

Regeringen har, som Riksrevisionen framhåller i rapporten, tillsatt en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av mervärdesskattelagen (dir. 2016:58). Uppdraget är att genomföra en författningsteknisk översyn av mervärdesskattelagstiftningen och föreslå en ny mervärdesskattelag. Målsättningen är att regelverket ska få en tydligare struktur och blir mer överskådligt. Sedan mervärdesskattelagen trädde i kraft har ett nytt moderniserat mervärdesskattedirektiv beslutats. De svenska reglerna har också förändrats åtskilliga gånger, och nya regler har tillkommit. Detta har ökat komplexiteten i lagstiftningen och gjort den svår att tillämpa. Det mervärdesskatterättsliga regelverket bör därför förenklas, vilket skulle underlätta för företagen. Den särskilda utredaren ska redovisa uppdraget senast den 1 april 2019.

Riksrevisionens genomgång av förhandsbesked hos Skatterättsnämnden visar att vanligt förekommande frågor rör kvalificerade andelar i fåmansbolag och begränsningar i rätten att göra ränteavdrag i företagssektorn. I Regeringskansliet pågår arbete med att ändra reglerna avseende ränteavdragsbegränsningar med utgångspunkt i Företagsskattekommitténs alternativa förslag (SOU 2014:40) och med beaktande av direktivet mot skatteundandraganden.

Vad gäller utrymmet för vissa förbättringar i Skatteverkets arbete med att tillgodose företagets behov av vägledning följer regeringen det arbete som pågår vid Skatteverket i myndighetsdialogen. Regeringen anser att en ökad användning av digitala tjänster bidrar till förenklingar för företagen att fullfölja sina skyldigheter (prop. 2016/17:1). Det är viktigt att Skatteverkets arbete att utveckla de digitala tjänsterna för företagen fortsätter utifrån förhållningssättet att uppgiftslämnande ska anpassas till olika företags behov och förutsättningar.

Regeringen beslutar årligen återkommande mål i regleringsbrevet för Skatteverket som anger bl.a. att Skatteverket ska utföra sina uppgifter på ett sätt som är rättssäkert, kostnadseffektivt och enkelt för såväl allmänhet och företag som Skatteverket. Vidare ska Skatteverket tillhandahålla behovsanpassad, lättillgänglig och kvalificerad information och service till allmänhet och företag. Regeringen har för avsikt att tydliggöra detta i en ny förordning med instruktion för Skatteverket som för närvarande bereds inom Regeringskansliet.

I och med denna skrivelse anser regeringen att Riksrevisionens rapport är färdigbehandlad.

Motionen

Alliansen anför i kommittémotion 2016/17:3604 av Per Åsling m.fl. att regeringen i enlighet med Riksrevisionens slutsatser bör vidta ytterligare åtgärder för att öka takten i regelförenklingsarbetet för företagen samt återkomma till riksdagen med en utförlig redogörelse för dessa. Riksrevisionen slår i rapporten fast att regeringens regelförenklingsarbete sker i låg takt och att de förändringar som föreslås ofta är av begränsad omfattning. Vidare anges att bedömningen av de förändringar som görs försvåras av att förslagens konsekvensutredningar oftast saknar information om hur företagens administrativa kostnader påverkas. Det är av samma anledning som Regelrådet i hög utsträckning underkänner kvaliteten på de konsekvensutredningar som medföljer regelförändringsförslagen i skattesystemet. Utifrån granskningens iakttagelser och slutsatser rekommenderar Riksrevisionen regeringen att intensifiera arbetet med att förenkla skattereglerna för företagen.

Utskottets ställningstagande

Sveriges skattesystem upplevs av många som komplicerat. Ett svårillämpat skattesystem kan innebära att det är svårt för skattebetalarna att göra rätt för

sig, vilket riskerar att minska förtroendet för skattesystemet. Minskat förtroende innebär en minskad vilja att betala skatt. För att upprätthålla förtroendet för skattesystemet är det därför avgörande att kontinuerligt arbeta med att förenkla för skattebetalarna.

Riksrevisionen anger att enligt de skattepolitiska riktlinjerna ska enkelhet alltid beaktas vid förändringar av regelverket på skatteområdet. Vid sidan av detta ska dock hänsyn även tas till rättviseaspekter, risker för skatteundandragande, rättssäkerhet m.m. När de här målsättningarna vägs mot varandra kan det uppstå målkonflikter. Ett mer ambitiöst regelförenklingsarbete skulle underlätta för framför allt våra små och medelstora företag som inte har samma resurser att hantera en svår skatteadministration som de stora företagen. Små och medelstora företag skapar fyra av fem arbetstillfällen i Sverige. Regelförenklingsarbete kan frigöra resurser för dessa företag och på så sätt innebära fler jobb. Genom att inte prioritera regelförenklingsarbetet tydligare väljer regeringen höjda skatter framför sysselsättningseffekter.

De åtgärder som regeringen redogör för i sin skrivelse med anledning av Riksrevisionens iakttagelser är otillräckliga för att möta den rekommendation som Riksrevisionen lämnar i sin rapport. Men det bör också noteras att regeringen inte alls nämner att hänsyn ska tas till att upprätthålla och säkerställa rättssäkerheten. Skattesystemets legitimitet bör få högre prioritet hos regeringen. Skattesystemets legitimitet är grunden för ett välfungerande skatteuttag. Det är därför allvarligt att regeringen inte på ett tydligare och mer konkret sätt bemöter den kritik som framförs av Riksrevisionen.

Utskottet anser att regelförenklingsarbetet går för långsamt och är av för begränsad omfattning, varför regeringen bör vidta ytterligare åtgärder för att öka takten i regelförenklingsarbetet för företagen i enlighet med Riksrevisionens slutsatser och återkomma till riksdagen med en utförlig redogörelse för dessa. Utskottet tillstyrker därför motionen och föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Reservation

Riksrevisionens rapport om att hantera ett komplicerat skattesystem (S, MP, V)

Förslag till riksdagsbeslut

Jag/vi anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motion

2016/17:3604 av Per Åsling m.fl. (C, M, L, KD) och

lägger skrivelse 2016/17:81 till handlingarna.

Ställningstagande

Ett konkurrenskraftigt och dynamiskt näringsliv är grunden för fler jobb i Sverige. Goda villkor för företag i alla delar av landet genom väl utformade regelverk och administrativa system är centrala och viktiga åtgärdsområden. Nyttan av förenklingar måste dock vägas mot behovet av att värna skatteintäkterna, åstadkomma rättvisa mellan skattskyldiga samt motverka skattefusk och skatteundrandragande.

Ett högt förtroende är nödvändigt för att skatterna långsiktigt ska kunna finansiera den gemensamma välfärden, olika samhällsfunktioner och andra offentliga utgifter. Vi delar Riksrevisionens bedömning att arbetet med förenkling, genom t.ex. bättre information, smidigare sätt att lämna uppgifter och att förändra svårtolkade regler, är viktigt för att upprätthålla förtroendet för skattesystemet.

Vi utgår från att regeringen strävar efter att utforma regler, oavsett vad de i övrigt innebär för företagen, så att de ska vara enkla för företagen att tillämpa. Vi noterar bl.a. att regeringen har tillsatt en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av mervärdesskattelagen för att regelverket ska få en tydligare struktur och blir mer överskådligt, och att det i Regeringskansliet dessutom pågår arbete med att ändra reglerna avseende ränteavdragsbegränsningar med utgångspunkt i Företagsskatteskommitténs alternativa förslag (SOU 2014:40) och med beaktande av direktivet mot skatteundrandraganden.

Mot denna bakgrund finner vi inte att det är nödvändigt för riksdagen att tillkännage för regeringen behovet av ytterligare åtgärder för att öka takten i regelförenklaringsarbetet för företagen. Påståendet att regeringen skulle välja höjda skatter framför sysselsättningseffekter saknar saklig grund och är oseriöst. Vi föreslår därför att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna och avstyrker motionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2016/17:81 Riksrevisionens rapport om att hantera ett komplicerat skattesystem.

Följdmotionen

2016/17:3604 av Per Åsling m.fl. (C, M, L, KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i enlighet med Riksrevisionens slutsatser bör vidta ytterligare åtgärder för att öka takten i regelförenklingsarbetet för företagen samt återkomma till riksdagen med en utförlig redogörelse för dessa, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.